

Macedón mozaikok

KERESZTI FERENC, A KISTARCSAI KULTURÁLIS EGYESÜLET ELMŰKE

A Közművelődési Információk 2011. 4. számában már hírt adtunk az Európai Bizottság által meghirdetett Grundtvig tanulási kapcsolat projektnek az Egész életen át tartó tanulási programjáról. A nemzetközi együttműködés magyar részvevője a Kistarcsai Kulturális Egyesület, melynek olaszországi tapasztalatairól a Köcsögtúra Toszánában című írásban számoltunk be. Most pedig görögországi élményeinket szeretnénk megosztani a kedves olvasóval.

Ez a tanulmányút elsősorban a mozaikkészítő tanfolyamunk részvevőinek szólt, de vendéglátóink kérésére két kerámias társunk is velünk tartott.

Célállomásunk, Giannitsa 40 km-nyire fekszik Thesszalonikitől. Vendéglátóink igen színes programot állítottak össze nekünk. Az első estén – talán az akklimatizálódás érdekében – borkóstolóra mentünk. A több évet Franciaországban töltött tulajdonos – borainak ismertetése közben – azt is elmondta, hogy a Provence-ben szerzett tapasztalatokat adaptálja az itteni viszonyokra. A borkorcsolyát a partnerszervezet asszonyai készítették.

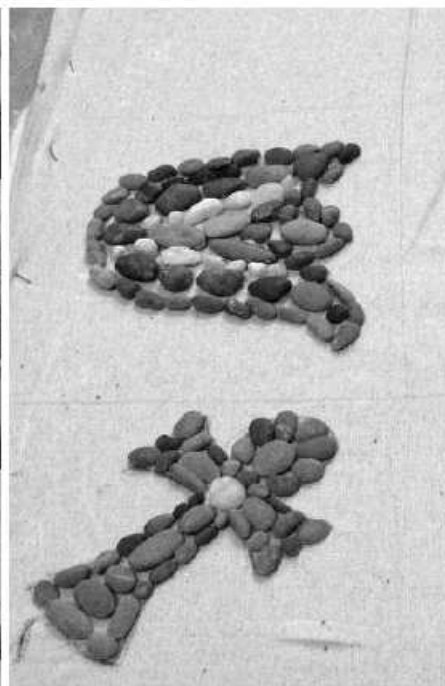
Másnap Edessába kirándultunk, mely a lakosság számát tekintve kisebb, ennek ellenére közigazgatási központ. Ez a város partjaival és vízeséseivel vonzza a turistákat. A szemerklő esőtől borongós időben is feledhetetlen élményt nyújtottak a monotonul zubbogva szikrázó permetfelhőt szóró zuhatagok.

Délután a mozaikműhelyben megkezdődött a program szakmai része: a helyiek által alkalmazott speciális mozaikkészítési technikával ismerkedhettünk meg. Mindenki kapott egy-egy 20x20 cm-es heraklit lapot, amelyre tetszőleges mennyiséget tehetett a jelenlétünkben kevert, agyagnál lazább kötésű masszából. Kiszórtak különböző méretű, formájú és színű kavicsokat, aztán hozzá lehetett látni a rögtönzött kompozíció elkészítéséhez, amit teljes egészében a fantáziánkra bízta. A kavicsokat a puha anyagba nyomkodva alakult ki a kép, amely az alapanyag kiszáradását követően nyeri el végleges formáját.

A következő délelőtti programunkat az igen modern Pella múzeum látogatásával kezdtük. Pella volt a macedón birodalom központja, itt töltötte ifjú éveit Nagy Sándor. A várost földrengés pusztította el, majd a feledés homá-

Az új technika gyakorlása

Kavicsmozaikok

lyába merült, mígnem a XX. század elején egy földműves agyagedény töredéket szántott ki. A feltárások már akkor megkezdődtek, de modern eljárással 1953 óta tartanak a munkálatok. Errefelé bizonyára sok mindent rejt még a föld. Mi a múzeumból olyan ásatási helyszínre sétáltunk el, ahol komplett ókori kerámiaműhely került elő mintegy 500 négyzetméternyi területen. A vezető régész irányításával bejárhattuk a gyártási folyamatot szolgáló összes építményt, melyek közül az eredetileg is földbevájt égetőkemencét emelte ki, mivel ilyen jó állapotban megmaradtat máshol még nem találtak.

Délután megnéztük, hogyan kezd hozzá az egyik helyi keramikus egy felszíni égetőkemence megépítéséhez. A pelyvával megerősített agyagot hosszasan taposta, majd gyúrta is. Az ősi eljárás szerinti építmény nem csak nekünk jelentett kuriózumot. A három napig tartó készítés folyamatának mozzanatai – melyekbe a mieink is bekapcsolódtak – bárki számára megtekinthetőek voltak, és jöttek is az érdeklődők. Mi azonban nem időztünk hosszasan, mert ezen a napon is vártak minket a mozaikműhelyben, ahol egy újabb technikát sajátíthattunk el. Koniama a neve annak az eljárásnak, amikor textilre ragasztva alakul ki a különféle színű kavicsokból képzett alkotás. Az előre megrajzolt egyszerű minták elkészítése gyorsan ment, így idejében visszatérhettünk a keramikusok körébe.

A következő napon görög partnereink népes csoportjával tettünk autóbusszos kirándulást az Olimposz északi lábánál fekvő, szép mozaikjairól híres – ennek ellenére a turisták által kevésbé ismert – Dionba. A hely szelleméhez kapcsolódva egy modern épületben mozaikkészítő kurzusokat tartanak, az elkészült alkotások java meg is tekinthető.

A hosszú sétával bejárható romterület legrégebbi emlékei a Kr.e. V. századból származnak. A macedónok szent helyének számított településen számos templom mellett gazdag családok lakóházainak maradványai – elsősorban gyönyörű padlómozaikok – is láthatók. Dioni Olimpia néven rendeztek itt atlétikai és színházi versenyeket. Nagy Sándor pedig innen indult seregével világhódító útjára.

Az egymás tanfolyamait vetítették előadásokon bemutató búcsúesten a helyi érdeklődők mellett tiszteletét tette az önkormányzat képviselője is.

Csodálatos napokat töltöttünk görög barátaink vendégeiként. Szellemi és testi élményekben egyaránt bőven volt részünk. A kerámiázás és a mozaikozás kapcsán mindnyájunknak adódott lehetősége kreativitásunk kibontakoztatására.

A mindössze néhány napos igen jó hangulatú programról hazafelé jövet újabb feledhetetlen élményekkel gazdagodtunk. Az alkonyatkor leereszkedő gép ablakaiból kitekintve az egyik oldalon a naplemente, a másikon a holdfelkelte színpompás látványa tárult eléink. Mindezt még emlékezetesebbé tette az összekovácsolódott csoport tagjai közt kialakult kitűnő csapatszellem, az egymás iránti tisztelet és szeretet. Én magam sokat utaztam, de ilyen mesés leszállásban még soha nem volt részem.

Épül az égetőkemence (Fotók: Kereszti Ferenc)